

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 22.9.2006
COM(2006) 231 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Θεματική στρατηγική για την προστασία του εδάφους

[SEC(2006) 620]
[SEC(2006) 1165]

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Θεματική στρατηγική για την προστασία του εδάφους

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ως έδαφος ορίζεται γενικά το επιφανειακό στρώμα του φλοιού της γης, το οποίο αποτελείται από ανόργανη και οργανική ύλη, νερό, αέρα και ζωντανούς οργανισμούς. Το έδαφος αποτελεί τη διαχωριστική επιφάνεια μεταξύ γης, αέρα και υδάτινων πόρων και φιλοξενεί το μεγαλύτερο μέρος της βιόσφαιρας.

Καθώς ο σχηματισμός εδάφους είναι μια διεργασία εξαιρετικά αργή, το έδαφος μπορεί ουσιαστικά να θεωρείται μη ανανεώσιμος πόρος. Το έδαφος μας εξασφαλίζει τροφή, βιομάζα και πρώτες ύλες. Χρησιμεύει ως πλαίσιο για τις δραστηριότητές μας, υπεισέρχεται στη διαμόρφωση του τοπίου, αποτελεί συνιστώσα του φυσικού πλούτου και διαδραματίζει κεντρικό ρόλο ως παρακαταθήκη ενδιαιτημάτων και γονιδίων. Το έδαφος αποθηκεύει, διηθεί και μετασχηματίζει πολλές ουσίες, μεταξύ των οποίων νερό, θρεπτικά συστατικά και άνθρακα. Περιέχει μάλιστα το μεγαλύτερο αποθεματικό άνθρακα στον κόσμο (1500 γιγατόνους). Όλες αυτές οι λειτουργίες πρέπει να προστατεύονται λόγω της κοινωνικοοικονομικής και περιβαλλοντικής τους σημασίας.

Το έδαφος είναι ένα άκρως περίπλοκο και μεταβλητό μέσο. Περισσότεροι από 320 βασικοί τύποι εδάφους έχουν εντοπιστεί στην Ευρώπη, και σε κάθε τύπο υπάρχει τεράστιος αριθμός παραλλαγών από πλευράς φυσικών, χημικών και βιολογικών ιδιοτήτων. Η δομή του εδάφους έχει καθοριστικό ρόλο στην επιτέλεση των λειτουργιών του. Τυχόν βλάβη της δομής του συνεπιφέρει βλάβες σε άλλα μέσα και οικοσυστήματα του περιβάλλοντος.

Το έδαφος υπόκειται σε μια σειρά διεργασιών και απειλών υποβάθμισης. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται διάβρωση, μείωση της οργανικής ύλης, εντοπισμένη και διάχυτη ρύπανση, στεγανοποίηση/σφράγιση, συμπύκνωση, μείωση της βιοποικιλότητας, αλάτωση, πλημμύρες και κατολισθήσεις. Συνδυασμός αυτών σε άνυδρο και ημιάνυδρο κλίμα μπορεί να καταλήξει σε απερίμενη.

Λόγω της σημασίας του εδάφους και της αναγκαιότητας να αποτραπεί περαιτέρω υποβάθμισή του, το έκτο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον¹ ζητούσε να εκπονηθεί μια θεματική στρατηγική για την προστασία του εδάφους (“η στρατηγική”).

¹ Απόφαση αριθ. 1600/2002/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 2002 για τη θέσπιση του έκτου κοινοτικού προγράμματος δράσης για το περιβάλλον (ΕΕ L 242 της 10.9.2002, σ. 1).

Σαν πρώτο βήμα, η Επιτροπή υπέβαλε το 2002 μια ανακοίνωση² η οποία απέσπασε θετικά σχόλια εκ μέρους των άλλων θεσμικών οργάνων.

2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

2.1. Η κατάσταση του εδάφους στην Ευρώπη

Η υποβάθμιση του εδάφους στην Ευρώπη είναι ένα σοβαρό πρόβλημα το οποίο προκαλείται και οξύνεται μέσω ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, όπως είναι ακατάλληλες γεωργικές και δασοκομικές πρακτικές, βιομηχανικές δραστηριότητες, ο τουρισμός, η αστική και βιομηχανική επέκταση και τα κατασκευαστικά έργα. Οι δραστηριότητες αυτές έχουν αρνητική επίπτωση, με την έννοια ότι παρακωλύεται η επιτέλεση των ευρέος φάσματος λειτουργιών του εδάφους προς όφελος του ανθρώπου και των οικοσυστημάτων, με αποτέλεσμα να υποβαθμίζεται η γονιμότητα του εδάφους, να μειώνονται ο άνθρακας και η βιοποικιλότητα καθώς και η ικανότητα συγκράτησης νερού, να διαταράσσονται οι κύκλοι των αερίων και των θρεπτικών συστατικών και να περιορίζεται η αποικοδόμηση των μολυντικών ουσιών.

Η υποβάθμιση του εδάφους έχει άμεση επίπτωση στην ποιότητα του νερού και του αέρα, στη βιοποικιλότητα και στις κλιματικές αλλαγές. Μπορεί επίσης να επιβαρύνει την υγεία των ευρωπαίων πολιτών και να επηρεάσει την ασφάλεια τροφίμων και ζωοτροφών.

Μολονότι οι διεργασίες υποβάθμισης του εδάφους ποικίλλουν σημαντικά ανάμεσα στα κράτη μέλη, ακριβώς όπως ποικίλλει και η σοβαρότητα των επηρεαζόμενων κινδύνων, η υποβάθμιση του εδάφους είναι ένα πρόβλημα υπαρκτό σε όλη την ΕΕ.

- Σε 115 εκατομμύρια εκτάρια ή 12% του συνολικού εμβαδού της Ευρώπης εκτιμάται η επιφάνεια που υφίσταται υδατική διάβρωση και σε 42 εκατομμύρια εκτάρια εκτιμώνται οι εκτάσεις που υπόκεινται σε αιολική διάβρωση³.
- Σύμφωνα με εκτιμήσεις, το 45% των ευρωπαϊκών εδαφών έχουν χαμηλή περιεκτικότητα σε οργανική ύλη, κυρίως στη Νότια Ευρώπη, αλλά και σε περιοχές της Γαλλίας, του ΗΒ και της Γερμανίας.
- Ο αριθμός των δυνάμει μολυσμένων τοποθεσιών εκτιμάται σε 3,5 εκατομμύρια⁴ (ΕΕ-25).

Η υπαγόμενη στο πρόγραμμα Corine⁵ βάση δεδομένων για την εδαφοκάλυψη δείχνει ότι στην ευρωπαϊκή ήπειρο σημειώνονται σημαντικές μεταβολές χρήσεων γης, μεταβολές που έχουν επίπτωση στο έδαφος. Στη δεκαετία 1990-2000, είχαμε στην Ευρώπη αλλαγές χρήσεων γης σε ποσοστό τουλάχιστον 2,8% της συνολικής έκτασης, ποσοστό που καλύπτει και σημαντική αύξηση αστικών περιοχών. Μεγάλες διαφορές υφίστανται τόσο μεταξύ κρατών μελών όσο και μεταξύ περιφερειών, με το ποσοστό γης που στεγανοποιήθηκε κατά την ίδια δεκαετία να κυμαίνεται από 0,3% έως 10%.

² COM(2002) 179.

³ EEA (European Environment Agency/Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος), 1995: κεφάλαιο 7 Soil in Europe's Environment the Dobris assessment - καλύπτεται ολόκληρη η ευρωπαϊκή ήπειρος.

⁴ Βλέπε τη μελέτη επιπτώσεων.

⁵ <http://terrestrial.eionet.eu.int/CLC2000/docs/publications/corinescreen.pdf>

Η ύπαρξη περιορισμένων δεδομένων δυσχεραίνει την αναγωγή των σημερινών τάσεων στο μέλλον. Ωστόσο, οι ανθρωπογενείς αιτίες από τις οποίες απορρέουν οι απειλές παρουσιάζουν αυξητική τάση. Οι κλιματικές αλλαγές, που εκδηλώνονται με άνοδο των θερμοκρασιών και ακραία καιρικά φαινόμενα, επιτείνουν τόσο τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου από το έδαφος όσο και απειλές όπως διάβρωση, κατολισθήσεις, αλάτωση και μείωση της οργανικής ύλης. Όλα αυτά σημαίνουν ότι η υποβάθμιση του εδάφους στην Ευρώπη θα συνεχιστεί, ίσως μάλιστα με ταχύτερους ρυθμούς.

Εκτενή στοιχεία αποδεικνύουν ότι, ως επί το πλείστον, το κόστος της υποβάθμισης του εδάφους δεν επιβαρύνει τους άμεσους χρήστες της γης, αλλά αντίθετα την κοινωνία εν γένει και παράγοντες μακριά από την τοποθεσία όπου ανακύπτει το πρόβλημα.

2.2. Το πλαίσιο της ευρωπαϊκής, εθνικής και διεθνούς πολιτικής

Στην προστασία του εδάφους υπεισέρχονται διάφορες κοινοτικές πολιτικές, ιδιαιτέρως δε η περιβαλλοντική πολιτική (για την προστασία του αέρα και των υδάτινων πόρων) και η γεωργική πολιτική (γεωργοπεριβαλλοντικά θέματα και καθεστώς πολλαπλής συμμόρφωσης). Οι γεωργικές δραστηριότητες μπορούν να έχουν θετικές επιδράσεις στην κατάσταση του εδάφους. Για παράδειγμα, μέσω πρακτικών διαχείρισης της γης, όπως είναι η βιολογική και ολοκληρωμένη γεωργία ή πρακτικές εκτατικής γεωργίας σε ορεινές περιοχές, μπορεί να διατηρείται και να βελτιώνεται η οργανική ύλη στο έδαφος και να προλαμβάνονται οι κατολισθήσεις, αντιστοίχως. Εντούτοις, διατάξεις που αποβλέπουν στην προστασία του εδάφους βρίσκονται κατακερματισμένες σε πολλά θεματικά πεδία και, καθώς συχνά αποσκοπούν στη διαφύλαξη άλλων περιβαλλοντικών μέσων ή στην προώθηση άλλων στόχων, δεν συνιστούν μια συνεκτική πολιτική για την προστασία του εδάφους. Αυτό σημαίνει ότι, ακόμη και αν αξιοποιηθούν πλήρως, οι υπάρχουσες πολιτικές πόρρω απέχουν από του να καλύπτουν όλα τα εδάφη και όλους τους μέχρι στιγμής εξακριβωμένους κινδύνους που τα απειλούν. Συνεπώς, η υποβάθμιση του εδάφους συνεχίζεται.

Αφότου εκδόθηκε η ανακοίνωση του 2002², καταβάλλεται προσπάθεια να συντείνουν στη βελτίωση της προστασίας του εδάφους οι πρόσφατα υιοθετηθείσες πρωτοβουλίες άσκησης περιβαλλοντικής πολιτικής για τα απόβλητα, τα ύδατα, τον ατμοσφαιρικό αέρα, την αλλαγή του κλίματος, τις χημικές ουσίες, τις πλημμύρες, τη βιοποικιλότητα και την περιβαλλοντική ευθύνη. Συγκεκριμένα, η οδηγία για την περιβαλλοντική ευθύνη⁶ δημιουργεί εναρμονισμένο πλαίσιο για το καθεστώς ευθύνης που θα πρέπει να εφαρμόζουν όλα τα κράτη στην ΕΕ σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η ρύπανση του εδάφους δημιουργεί σημαντικό κίνδυνο για την υγεία του ανθρώπου. Η οδηγία δεν εφαρμόζεται όμως σε περιπτώσεις ρύπανσης ή ζημίας που προϋπήρχαν της έναρξης ισχύος αυτής. Στα κράτη μέλη συναντάμε ποικιλία προσεγγίσεων για την προστασία του εδάφους. Εννέα από αυτά διαθέτουν ειδική νομοθεσία για την προστασία του εδάφους. Εντούτοις, η νομοθεσία αυτή καλύπτει μία μόνο συγκεκριμένη απειλή, όπως είναι η ρύπανση του εδάφους, χωρίς πάντοτε να εξασφαλίζει ένα συνεκτικό πλαίσιο προστασίας.

Η αυξημένη συνειδητοποίηση που υπάρχει σε διεθνές επίπεδο σχετικά με τη σημασία της προστασίας του εδάφους απηχείται στην αναθεώρηση (2003) του Χάρτη του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία και αειφόρο διαχείριση του εδάφους.

⁶ Οδηγία 2004/35/EK (ΕΕ L 143 της 30.4.2004, σ. 56).

Όλα τα κράτη μέλη, καθώς και η Κοινότητα ως σύνολο, είναι συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση της απερίμωσης (UNCCD). Το πρόβλημα αφορά μερικές χώρες της Μεσογείου και τα περισσότερα από τα νέα κράτη μέλη, όπου βρίσκεται σε εξέλιξη η θέσπιση περιφερειακών και εθνικών προγραμμάτων δράσης για την καταπολέμηση της απερίμωσης.

Με το πρωτόκολλο (της Σύμβασης των Άλπεων) για την προστασία του εδάφους επιδιώκεται η διατήρηση των οικολογικών λειτουργιών του εδάφους, η πρόληψη της υποβάθμισης του εδάφους και η ορθολογική του χρήση στην εν λόγω περιοχή.

Στο πρωτόκολλο του Κυότο τονίζεται ότι το έδαφος περιέχει μεγάλο αποθεματικό άνθρακα που πρέπει να προστατευτεί και να αυξηθεί, όπου αυτό είναι δυνατόν. Η παγίδευση του άνθρακα σε γεωργικές εκτάσεις μέσω πρακτικών διαχείρισης της γης μπορεί να συμβάλει σε μετριασμό των κλιματικών αλλαγών. Η ομάδα εργασίας στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος για την αλλαγή του κλίματος (ECCP) η οποία ασχολείται με τις καταβόθρες άνθρακα σε σχέση με γεωργικά εδάφη έχει εκτιμήσει το δυναμικό αυτό ως ισοδύναμο προς το 1,5 έως 1,7% των ανθρωπογενούς προέλευσης εκπομπών CO₂ στην ΕΕ κατά την πρώτη περίοδο δεσμεύσεων⁷ δυνάμει του πρωτοκόλλου του Κυότο.

Στη Σύμβαση για τη βιοποικιλότητα (CBD) αναγνωρίζεται η βιοποικιλότητα του εδάφους ως πεδίο που πρέπει να προσεχθεί ιδιαίτερα. Δρομολογήθηκε ήδη μια διεθνής πρωτοβουλία για τη διατήρηση και αειφόρο χρήση της βιοποικιλότητας του εδάφους.

Αρκετές χώρες, μεταξύ αυτών οι ΗΠΑ, η Ιαπωνία, ο Καναδάς, η Αυστραλία, η Βραζιλία και αρκετές αναπτυσσόμενες χώρες, έχουν θεσπίσει πολιτικές για την προστασία του εδάφους οι οποίες περιλαμβάνουν νομοθεσία, συμβουλευτικά έγγραφα, συστήματα παρακολούθησης, εντοπισμό περιοχών κινδύνου, απογραφές, προγράμματα αποκατάστασης και μηχανισμούς χρηματοδότησης για μολυσμένες τοποθεσίες όταν δεν μπορεί να εντοπιστεί ο υπαίτιος. Οι ανωτέρω πολιτικές διασφαλίζουν συγκρίσιμο επίπεδο προστασίας του εδάφους ως προς την προσέγγιση που υιοθετείται από την παρούσα στρατηγική.

3. ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

3.1. Να εξασφαλιστεί αειφόρος χρήση του εδάφους

Κατόπιν των ανωτέρω, η Επιτροπή θεωρεί ότι απαιτείται μια συνολική στρατηγική της ΕΕ για την προστασία του εδάφους. Στο πλαίσιο της στρατηγικής αυτής θα πρέπει να συνεκτιμώνται όλες οι διαφορετικές λειτουργίες που επιτελούνται στα διάφορων τύπων εδάφη, η μεταβλητότητα και πολυπλοκότητα των τελευταίων και το εύρος των διαφόρων διεργασιών υποβάθμισης στις οποίες υπόκεινται, ενώ παράλληλα θα πρέπει να συνεκτιμώνται και πτυχές κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα.

Ο απώτερος στόχος είναι η προστασία και αειφόρος χρήση του εδάφους με βάση τις ακόλουθες κατευθυντήριες αρχές:

- (1) Πρόληψη της περαιτέρω υποβάθμισης του εδάφους και διατήρηση των λειτουργιών του:

⁷ Βλ.: http://europa.eu.int/comm/environment/climat/pdf/finalreport_agricsoils.pdf.

- όταν το έδαφος χρησιμοποιείται και οι λειτουργίες του αξιοποιούνται, πρέπει να αναλαμβάνεται δράση σχετικά με τη χρήση του εδάφους και τα διαχειριστικά σχήματα, και
 - όταν το έδαφος λειτουργεί ως καταβόθρα/αποδέκτης των αποτελεσμάτων ανθρωπογενών δραστηριοτήτων ή περιβαλλοντικών φαινομένων, πρέπει να αναλαμβάνεται δράση στην πηγή.
- (2) Αποκατάσταση υποβαθμισμένων εδαφών σε τέτοιο βαθμό λειτουργικότητας ώστε να εξυπηρετούνται τρέχουσες και μελλοντικές χρήσεις, ενώ παράλληλα θα συνεκτιμώνται οι επιπτώσεις ως προς το κόστος αποκατάστασης του εδάφους.

3.2. Βαθμός παρέμβασης

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων, απαιτείται δράση σε διάφορα επίπεδα - τοπικό, εθνικό, ευρωπαϊκό. Η δράση σε ευρωπαϊκό επίπεδο έρχεται να προστεθεί στη δράση των κρατών μελών, δεδομένου ότι⁸:

- **Η υποβάθμιση του εδάφους επηρεάζει άλλες περιβαλλοντικές συνιστώσες** για τις οποίες υπάρχει κοινοτική νομοθεσία. Τυχόν αδυναμία προστασίας του εδάφους θα υπονομεύσει μακροπρόθεσμα την αειφορία και την ανταγωνιστικότητα στην Ευρώπη. Πράγματι, το έδαφος συνδέεται με τον αέρα και το νερό κατά τρόπο ώστε να καθορίζει την ποιότητά τους. Επιπλέον, οι λειτουργίες του εδάφους επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό συνιστώσες όπως είναι η βιοποικιλότητα, η προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και η διαχείριση των ακτών, ενώ συμβάλλουν και σε μετριασμό των κλιματικών αλλαγών.
- **Στρέβλωση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς** – οι μεγάλες διαφορές που παρατηρούνται μεταξύ των καθεστώτων προστασίας του εδάφους στις διάφορες χώρες, αναφορικά ιδίως με τη ρύπανση του εδάφους, επιβάλλουν μερικές φορές πολύ διαφορετικές υποχρεώσεις στις επιχειρήσεις δημιουργώντας έτσι ανισοροπίες στις πάγιες δαπάνες τους. Η έλλειψη τέτοιων καθεστώτων και η αβεβαιότητα ως προς τον βαθμό υποβάθμισης του εδάφους μπορούν, σε ορισμένες περιπτώσεις, να δημιουργήσουν φραγμούς στις ιδιωτικές επενδύσεις.
- **Διασυνοριακές επιπτώσεις** – το έδαφος, αν και κατά κανόνα αμετακίνητο, εμπλέκεται εντούτοις σε διασυνοριακές επιπτώσεις μέσω της υποβάθμισης αυτού σε ένα κράτος μέλος ή περιοχή. Οι απώλειες οργανικής ύλης του εδάφους σε ένα κράτος μέλος βλάπτουν την επίτευξη των στόχων που έχει θέσει η ΕΕ δυνάμει του πρωτοκόλλου του Κυότο. Φράγματα αποφράσσονται, ενώ σε άλλες υποδομές προξενούνται ζημιές από ιζηματικές ύλες προερχόμενες από μαζικές διαβρώσεις που σημειώθηκαν σε άλλη χώρα. Υπόγεια νερά σε όμορες χώρες ρυπαίνονται από μολυσμένες τοποθεσίες που βρίσκονται στην άλλη πλευρά των συνόρων. Έχει λοιπόν εξαιρετική σημασία να αναλαμβάνεται δράση στην πηγή για την πρόληψη ζημιών και εν συνεχεία να αναλαμβάνονται διορθωτικές δράσεις, διαφορετικά το κόστος της περιβαλλοντικής αποκατάστασης ενδέχεται να επιβαρύνει άλλο κράτος μέλος.

⁸ Για συνοδευτικά στοιχεία, βλ. μελέτη επιπτώσεων.

- **Ασφάλεια των τροφίμων** – η είσοδος μολυντικών ουσιών στο έδαφος μέσω καλλιιεργειών παραγωγής τροφίμων και ζωοτροφών, καθώς και μέσω της εκτροφής ορισμένων ζώων για την παραγωγή τροφίμων, μπορεί να έχει μεγάλη επίπτωση στην ασφάλεια τροφίμων και ζωοτροφών, τα οποία θα μολύνονται ακόμη περισσότερο καθώς διακινούνται ελεύθερα στην εσωτερική αγορά, με αποτέλεσμα να εκτίθεται σε κίνδυνο η υγεία ανθρώπων και ζώων. Η δράση στην πηγή και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με σκοπό την πρόληψη ή μείωση της ρύπανσης, αποτελεί αναγκαίο συμπλήρωμα των αυστηρών μέτρων και ελέγχων της ΕΕ που αποσκοπούν σε εγγυημένη ασφάλεια τροφίμων και ζωοτροφών.
- **Διεθνής διάσταση** – στην υποβάθμιση του εδάφους δίδεται ολοένα και μεγαλύτερη προσοχή στο πλαίσιο διεθνών συμφωνιών και καταστατικών χαρτών. Με την καθιέρωση ενδεδειγμένου και συνεκτικού πλαισίου που θα μεταφραστεί σε βελτιωμένη γνώση και διαχείριση του εδάφους, η ΕΕ μπορεί να πρωτοστατήσει σε διεθνές επίπεδο, διευκολύνοντας τη μεταφορά τεχνογνωσίας και τεχνικής βοήθειας, ενώ παράλληλα εξασφαλίζει την ανταγωνιστικότητα των οικονομιών των χωρών της.

Επιπλέον, η δράση σε επίπεδο ΕΕ θα έχει και προστιθέμενη αξία, καθώς θα συμβάλει στην προστασία της υγείας των ευρωπαίων πολιτών η οποία μπορεί να κλονιστεί ποικιλοτρόπως εξαιτίας της υποβάθμισης του εδάφους, ως αποτέλεσμα π.χ. έκθεσης σε μολυντικές ουσίες είτε με άμεση πρόσληψη (παιδιά που παίζουν έξω από το σπίτι) είτε με έμμεση πρόσληψη (μέσω μολυσμένων τροφίμων ή πόσιμου νερού). Επίσης, σε περιπτώσεις κατολισθήσεων μπορεί να υπάρξουν θύματα.

Συνεπώς, η Επιτροπή προτείνει τη χάραξη μιας στοχοθετημένης πολιτικής ώστε να γεφυρωθεί το χάσμα και να εξασφαλιστεί μια συνολική προστασία του εδάφους. Αυτό δείχνει ότι η Επιτροπή έχει πλήρη επίγνωση της αναγκαιότητας να τηρείται η αρχή της επικουρικότητας, καθώς και να λαμβάνονται αποφάσεις και να αναλαμβάνεται δράση στο καταλληλότερο επίπεδο. Για το σύνθημα «σκέψου παγκόσμια, δράσε τοπικά», το έδαφος αποτελεί πρώτης τάξεως παράδειγμα.

4. ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑ

Η στρατηγική που προτείνεται από την Επιτροπή στηρίζεται σε τέσσερις πυλώνες:

- (1) νομοθεσία-πλαίσιο με πρωταρχικό σκοπό την προστασία και αειφόρο χρήση του εδάφους·
- (2) ενσωμάτωση της προστασίας του εδάφους στη διατύπωση και εφαρμογή εθνικών και κοινοτικών πολιτικών·
- (3) κάλυψη του σημερινού αναγνωρισμένου ελλείμματος γνώσης επί ορισμένων πτυχών της προστασίας του εδάφους μέσω έρευνας υποστηριζόμενης από κοινοτικά και εθνικά ερευνητικά προγράμματα·
- (4) μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση του πληθυσμού σχετικά με την ανάγκη προστασίας του εδάφους.

4.1. Νομοθετική πρόταση

Αφού εξέτασε διάφορες εναλλακτικές λύσεις, η Επιτροπή προτείνει μια οδηγία πλαίσιο ως το καλύτερο μέσο που μπορεί να εγγυηθεί μια συνολική προσέγγιση στο ζήτημα της προστασίας του εδάφους, ενώ παράλληλα τηρείται πλήρως η αρχή της επικουρικότητας. Στα κράτη μέλη θα επιβληθεί υποχρέωση λήψης ειδικών μέτρων για την αντιμετώπιση των φαινομένων που απειλούν το έδαφος, η οδηγία όμως θα τους αφήνει μεγάλη ελευθερία χειρισμού του τρόπου υλοποίησης της υποχρέωσης αυτής. Αυτό σημαίνει ότι τα κράτη μέλη αποφασίζουν σχετικά με το βαθμό αποδοχής κινδύνου, τις προσδοκίες ως προς τους προς επίτευξη στόχους και τα επιλεγόμενα μέτρα για την επίτευξή τους.

Αυτό σημαίνει αναγνώριση του γεγονότος ότι ορισμένες απειλές, όπως διάβρωση, μείωση της οργανικής ύλης, συμπύκνωση, αλάτωση και κατολισθήσεις⁹, εμφανίζονται σε συγκεκριμένες περιοχές κινδύνου που πρέπει να εντοπιστούν. Ως προς τη ρύπανση και τη στεγανοποίηση/σφράγιση, ενδείκνυται περισσότερο μια προσέγγιση σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο. Η πρόταση θέτει το πλαίσιο εντός του οποίου θα πρέπει να εγκριθούν, στο κατάλληλο γεωγραφικό και διοικητικό επίπεδο, σχέδια προς αντιμετώπιση των απειλών εκεί όπου εμφανίζονται.

4.1.1. Διάβρωση, μείωση της οργανικής ύλης, αλάτωση, συμπύκνωση και κατολισθήσεις

Για να αντιμετωπιστούν τα φαινόμενα της διάβρωσης, μείωσης της οργανικής ύλης, αλάτωσης, συμπύκνωσης και κατολισθήσεων ακολουθείται η κάτωθι προσέγγιση:

Σύμφωνα με την προτεινόμενη οδηγία, τα κράτη μέλη έχουν την υποχρέωση να εντοπίζουν περιοχές κινδύνου με βάση κοινά προς συνεκτίμηση στοιχεία, να θέτουν στόχους μείωσης του κινδύνου για τις περιοχές αυτές και να εκπονούν προγράμματα μέτρων προς επίτευξη των στόχων. Για τον εντοπισμό περιοχών κινδύνου, η Επιτροπή ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να χρησιμοποιήσουν τους υπάρχοντες μηχανισμούς παρακολούθησης. Με τον καιρό ενδέχεται να αναπτυχθεί μια πιο εναρμονισμένη προσέγγιση παρακολούθησης και μεθοδολογίας, στο πλαίσιο των οποίων θα αξιοποιούνται οι υπό εξέλιξη εργασίες του δικτύου ευρωπαϊκών γραφείων εδαφών για την εναρμόνιση των μεθόδων. Ο αποδεκτός βαθμός κινδύνου και τα

⁹ Τα πλημμυρικά φαινόμενα εξετάζονται σε χωριστή πρόταση οδηγίας για την αξιολόγηση και διαχείριση των πλημμυρών (COM(2006) 15).

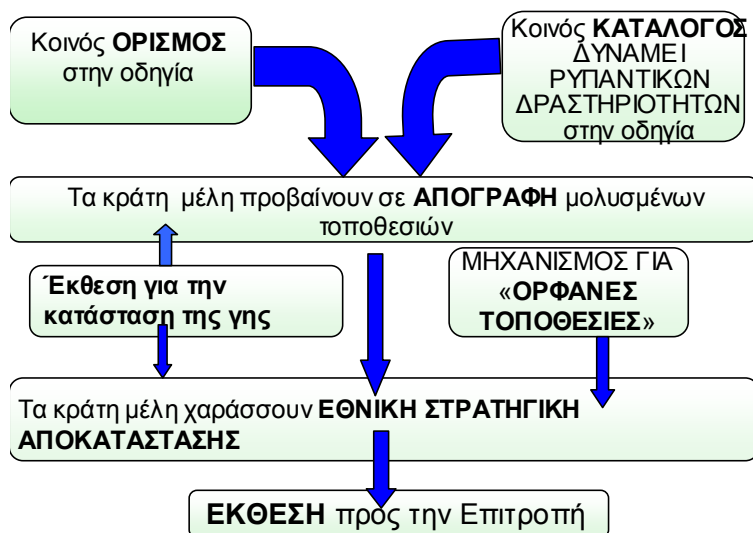
μέτρα θα ποικίλλουν ανάλογα με τη σοβαρότητα των διεργασιών υποβάθμισης, τις τοπικές συνθήκες και κοινωνικοοικονομικά κριτήρια.

Τα προγράμματα μπορούν να στηριχτούν σε μέτρα τα οποία έχουν ήδη εφαρμοστεί σε εθνικό και κοινοτικό πλαίσιο, όπως είναι το καθεστώς πολλαπλής συμμόρφωσης και η αγροτική ανάπτυξη στο πλαίσιο της ΚΓΠ, κώδικες ορθής γεωργικής πρακτικής και προγράμματα δράσης δυνάμει της οδηγίας για τη νιτρορρύπανση, μελλοντικά μέτρα στο πλαίσιο σχεδίων διαχείρισης ποτάμιων λεκανών δυνάμει της οδηγίας πλαισίου για τους υδάτινους πόρους, διαχειριστικά σχέδια κινδύνου πλημμυρικών φαινομένων, εθνικά προγράμματα δασών, πρακτικές αειφόρου δασοκομίας και μέτρα πρόληψης των δασικών πυρκαγιών. Σε ό,τι αφορά τα μέτρα καταπολέμησης της μείωσης της οργανικής ύλης στο έδαφος, δεν διαθέτουν όλοι οι τύποι οργανικής ύλης τη δυνατότητα αντιμετώπισης της εν λόγω απειλής. Σταθερή οργανική ύλη ενυπάρχει στο κοπρόχωμα από λιπασματοποίηση και στην κοπριά και, σε πολύ μικρότερο βαθμό, στη λυματολάσπη και στη ζωική λυματολάσπη, και είναι αυτό ακριβώς το σταθερό κλάσμα που συμβάλλει στο απόθεμα χούμου στο έδαφος, βελτιώνοντας έτσι τις ιδιότητές του.

Τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να συνδυάζουν διάφορες προσεγγίσεις για την καταπολέμηση συγκλινουσών απειλών. Αυτό θα είναι ιδιαίτερος επωφελές για κράτη μέλη που διαχειρίζονται το πρόβλημα της απερίμωσης στο πλαίσιο της σύμβασης UNCCD ώστε να αποφεύγεται η επικάλυψη προσπαθειών.

4.1.2. Ρύπανση

Αναφορικά με τη διαχείριση της ρύπανσης, προβλέπεται μια προσέγγιση που θα βασίζεται στο κάτωθι σχήμα:

Με βάση έναν κοινό ορισμό των μολυσμένων τοποθεσιών (ως τοποθεσιών που ενέχουν σημαντικό κίνδυνο για την υγεία του ανθρώπου και για το περιβάλλον), την εφαρμογή του από τα κράτη μέλη και έναν κοινό κατάλογο δυνάμει ρυπογόνων δραστηριοτήτων, τα κράτη μέλη έχουν την υποχρέωση να εντοπίσουν στην επικράτειά τους τις μολυσμένες τοποθεσίες και να χαράξουν μια εθνική στρατηγική αποκατάστασης. Η στρατηγική αυτή, βασιζόμενη σε αξιόπιστα και διαφανή κριτήρια προτεραιότητας των προς αποκατάσταση τοποθεσιών, θα αποσκοπεί σε μείωση της ρύπανσης του εδάφους και των εξ αυτής κινδύνων και θα περιλαμβάνει μηχανισμό χρηματοδότησης της αποκατάστασης ορφανών τοποθεσιών.

Συμπληρωματικά έρχεται να προστεθεί η υποχρέωση του πωλητή ή τυχόν υποψήφιου αγοραστή να υποβάλουν στις διοικητικές αρχές του άλλου μέρους της αγοραπωλησίας έκθεση για την κατάσταση του εδάφους σε τοποθεσίες όπου έχει λάβει ή λαμβάνει χώρα κάποια δραστηριότητα δυνάμει ρυπαντική. Η οδηγία πραγματεύεται επίσης την πρόληψη της ρύπανσης προβλέποντας υποχρέωση για περιορισμό της διείσδυσης επικίνδυνων ουσιών στο έδαφος.

4.1.3. Στεγανοποίηση

Για να επιτευχθεί ορθολογικότερη χρήση του εδάφους, τα κράτη μέλη θα υποχρεωθούν στη λήψη ενδεδειγμένων μέτρων για περιορισμό της στεγανοποίησης μέσω αποκατάστασης εγκαταλελειμένων βιομηχανικών χώρων και για μετριασμό των επιπτώσεων της στεγανοποίησης μέσω κατασκευαστικών τεχνικών που θα επιτρέπουν τη διατήρηση κατά το δυνατόν περισσότερων λειτουργιών του εδάφους.

4.1.4. Άλλες απειλές

Η βιοποικιλότητα του εδάφους δεν περιλαμβάνεται άμεσα στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας. Το όφελος για τη βιοποικιλότητα θα προκύψει εν γένει από τη δράση που προτείνεται για την αντιμετώπιση άλλων απειλών, και θα επιτευχθεί έτσι εμμέσως ο στόχος για ανακοπή της εξασθένησης της βιοποικιλότητας μέχρι το 2010.

4.2. Έρευνα

Χρειάζεται περαιτέρω έρευνα ώστε να καλυφθούν τα υπάρχοντα ελλείμματα γνώσης σχετικά με το έδαφος και να ενισχυθούν τα θεμέλια πάνω στα οποία θα στηριχτούν οι πολιτικές. Η Επιτροπή προτίθεται να ακολουθήσει τις συστάσεις που θα προκύψουν από τις διαβουλεύσεις με τους ενδιαφερόμενους φορείς στις κάτωθι ομαδοποιημένες προτεραιότητες:

- διεργασίες που εξηγούν τις λειτουργίες του εδάφους (π.χ. ο ρόλος του εδάφους στον σχηματισμό CO₂ και στην προστασία της βιοποικιλότητας),
- χωρικές και χρονικές μεταβολές στις διεργασίες του εδάφους,
- οικολογικά, οικονομικά και κοινωνικά αίτια των κινδύνων που απειλούν το έδαφος,
- παράγοντες που επηρεάζουν τον οικολογικό ρόλο του εδάφους, και
- επιχειρησιακές διεργασίες και τεχνολογίες για την προστασία και αποκατάσταση του εδάφους.

Η πρόταση για το έβδομο πρόγραμμα πλαίσιο (2007-2013) καλύπτει την έρευνα με αντικείμενο τις λειτουργίες του εδάφους ως μέρος των πεδίων προτεραιότητας “Περιβάλλον” και “Τρόφιμα, γεωργία και βιοτεχνολογία”.

4.2.1. Βιοποικιλότητα

Για τη βιοποικιλότητα του εδάφους δεν γνωρίζουμε αρκετά πράγματα. Το αντικείμενο αυτό θα υπαχθεί στο έβδομο πρόγραμμα πλαίσιο με στόχο να κατανοηθεί πληρέστερα η λειτουργία της βιοποικιλότητας στο πλαίσιο των περιβαλλοντικών ενδιαφερόντων. Η διεργασία αυτή συσσώρευσης γνώσης θα υποστηριχθεί επίσης με πρωτοβουλίες που βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη στο πλαίσιο της σύμβασης για τη βιοποικιλότητα και του προγράμματος Forest Focus.

4.3. Ενσωμάτωση

Οι κοινοτικές πολιτικές για τη γεωργία, την περιφερειακή ανάπτυξη, τις μεταφορές και την έρευνα - ανάμεσα σε άλλες - έχουν σημαντική επίπτωση στο έδαφος. Η προστασία του εδάφους θα πρέπει να ενσωματωθεί περαιτέρω σε άλλες πολιτικές για τις ανάγκες επίτευξης των στόχων της στρατηγικής.

Η Επιτροπή μελετά τη λήψη των μέτρων που περιγράφονται στο σημείο 6.

4.4. Ευαισθητοποίηση του πληθυσμού

Ο κόσμος δεν είναι επαρκώς ενημερωμένος για τη σημασία της προστασίας του εδάφους. Για να καλυφθεί αυτό το κενό, χρειάζονται μέτρα πληροφόρησης και βέλτιστες πρακτικές. Η Επιτροπή θα υποστηρίξει πρωτοβουλίες όπως:

- ευρεία διανομή του ευρωπαϊκού άτλαντα εδάφους (Soil Atlas of Europe) και διατήρηση του σχετικού δικτυακού τόπου <http://eusoils.jrc.it> ώστε να υπάρχει ανοικτή πρόσβαση σε πληροφορίες που αφορούν τη σχετική πολιτική στην Ευρώπη·
- συνέχιση του ευρωπαϊκού θερινού σχολείου εδαφολογικών μελετών (European Summer School on Soil Survey) για τις ανάγκες ειδικής κατάρτισης νέων ερευνητών·
- ενθάρρυνση πρωτοβουλιών όπως το ευρωπαϊκό μανιφέστο για την κληρονομιά της Γης και τη γεωποικιλότητα· (European Manifesto on Earth Heritage and Geodiversity)·
- ενσωμάτωση των γνώσεων για το έδαφος και πτυχών που αφορούν την προστασία του σε εκδηλώσεις ενημέρωσης και κατάρτισης χρηματοδοτούμενες από την Κοινότητα·
- βραβεία διαχείρισης του εδάφους, κατά περίπτωση·
- πρωτοβουλία στο πλαίσιο της σύμβασης UNCCD, κυρίως μέσα στο 2006, διεθνές έτος ερήμων και απερίμωσης.

5. ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η υπόψη στρατηγική προϋποθέτει αξιολόγηση επιπτώσεων και εκτενείς διαβουλεύσεις με τους εμπλεκόμενους φορείς. Σ' αυτό το πλαίσιο έχουν εξεταστεί διάφορες εναλλακτικές λύσεις και συναφή μέτρα χωρίς καμία δεσμευτική δράση, ένα ευέλικτο μη δεσμευτικό νομικό πλαίσιο της ΕΕ καθώς και νόμοι που διέπουν τις διαφορού τύπου απειλές για το έδαφος, οι οποίοι καθορίζουν στόχους και μέσα σε επίπεδο ΕΕ.

Οι συστάσεις εκ μέρους των εμπλεκόμενων φορέων, η σημερινή κατάσταση ως προς την προστασία του εδάφους στην ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων πολιτικών και μέτρων που ισχύουν σε μικρό αριθμό κρατών μελών, σε συνδυασμό με το συνολικό κόστος για την κοινωνία λόγω υποβάθμισης του εδάφους, έπεισαν την Επιτροπή ότι το προσφορότερο μέσο για την προστασία του εδάφους είναι μια ευέλικτη οδηγία πλαίσιο.

Από την μελέτη επιπτώσεων, η οποία εκπονήθηκε σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής και με βάση τα διαθέσιμα δεδομένα, προκύπτει ότι το κόστος της υποβάθμισης του εδάφους μπορεί να ανέλθει σε 38 δις € ετησίως.

Το κόστος που προκύπτει απευθείας από την προτεινόμενη οδηγία, κόστος το οποίο συνδέεται κυρίως με την υποχρέωση εντοπισμού των περιοχών κινδύνου και απογραφής των μολυσμένων τοποθεσιών, εκτιμάται έως 290 εκατομ. € ετησίως για την ΕΕ-25 μέσα στα πρώτα πέντε χρόνια, και έως 240 εκατομ. € ετησίως κατά τα επόμενα 20. Το κόστος αυτό θα μειωθεί στη συνέχεια σε λιγότερο από 2 εκατομ. € ετησίως και κυρίως θα καλυφθεί από δημόσιους πόρους.

Το όφελος που θα προκύψει από τον εντοπισμό των περιοχών κινδύνου και την απογραφή των μολυσμένων τοποθεσιών συναρτάται με την πληρέστερη γνώση που θα αποκτήσουμε για το μέγεθος των απειλών και τις τοποθεσίες όπου αυτές εμφανίζονται, γνώση η οποία με τη σειρά της θα συμβάλει στη θέσπιση ευστοχότερων και αποτελεσματικότερων μέτρων. Τα οφέλη αυτά δεν μπορούν να προσδιοριστούν ποσοτικά αφού θα εξαρτηθούν από την πραγματική αξιοποίηση της πληρέστερης γνώσης που θα αποκτήσουμε.

Η οδηγία δίνει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να θέτουν στόχους ανάλογα με τις φιλοδοξίες τους και να επιλέγουν μέτρα στο πλαίσιο προγραμμάτων και στρατηγικών αποκατάστασης που κρίνονται ως τα πλέον ενδεδειγμένα και σύμφωνα. Κατά συνέπεια, κόστος και όφελος συναρτώνται με το πόσο φιλόδοξοι είναι οι στόχοι και ποικίλλουν ανάλογα με τον βαθμό κατά τον οποίο τα κράτη μέλη αξιοποιούν τις δυνατότητες που προσφέρει η ισχύουσα νομοθεσία, όπως είναι το καθεστώς πολλαπλής συμμόρφωσης στο πλαίσιο της ΚΓΠ, για συμβολή στην προστασία του εδάφους.

Ανάλογα με το πόσο μακρόπνοοι είναι οι στόχοι, μπορούν να χρησιμοποιηθούν διάφορα σενάρια μέτρων. Κοινό στοιχείο σε όλα τα σενάρια είναι ότι οι πρόσθετες δαπάνες θα αρχίσουν να εφαρμόζονται γύρω στο 2015, θα τις επωμιστούν δε είτε οι χρήστες γης και ο ρυπαντής ή/και η δημόσια διοίκηση, ανάλογα με τις αποφάσεις στις οποίες θα καταλήξουν τα κράτη μέλη. Τα οφέλη θα τα αποκομίσουν από κοινού κυρίως η κοινωνία εν γένει και ορισμένες επιχειρήσεις.

Για συγκεκριμένα σενάρια μεσαίου έως υψηλού επιπέδου προσδοκιών, οι κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις των μέτρων που ενδεχομένως θα εγκριθούν από τα κράτη μέλη αναλύονται σε παράρτημα της μελέτης επιπτώσεων.

Για τον υπολογισμό ενδεχόμενου πρόσθετου κόστους, και μάλιστα για το εκάστοτε σενάριο, πρέπει να έχουμε κατά νου ότι το εκτιμώμενο όφελος σαφώς υπερβαίνει το κόστος, κατά μείζονα λόγο αφού δεν συνεκτιμώνται πολλά περιβαλλοντικά οφέλη που συνδέονται με τις λειτουργίες του εδάφους, κυρίως η διατήρηση της βιοποικιλότητας και η εξασφάλιση των κύκλων των αερίων και των θρεπτικών συστατικών.

Επιπλέον, η οδηγία σηματοδοτεί την πρώτη πολιτική που έχει στόχο την προστασία του εδάφους σε επίπεδο ΕΕ και που αντιμετωπίζει το έδαφος ως σημαντικό και ουσιαστικά μη ανανεώσιμο πόρο, ο οποίος υπολογίζεται σε 400 εκατομμύρια εκτάρια.

6. ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

Για να εφαρμοστεί στην πράξη η δράση της οποίας οι γενικές γραμμές περιγράφονται στα προηγούμενα, η Επιτροπή:

- θα προκηρύξει προσκλήσεις για ερευνητικά έργα που θα υποστηρίζουν τη χάραξη πολιτικής σύμφωνα με τους στόχους της υπόψη στρατηγικής και θα ενσωματώνουν στη

διαδικασία λήψης αποφάσεων κάθε νέα γνώση που θα παράγεται σχετικά με τη βιοποικιλότητα του εδάφους από το 2006 και μετά·

- θα επανεξετάσει μέσα στο 2007 την οδηγία για την ιλύ καθαρισμού λυμάτων, όπως έχει ήδη ανακοινωθεί στη θεματική στρατηγική για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων και την ανακύκλωση αυτών¹⁰, ώστε να εξασφαλιστεί το μέγιστο δυνατό όφελος από την επανεισαγωγή θρεπτικών συστατικών, ενώ παράλληλα θα περιοριστεί περαιτέρω η διοχέτευση επικίνδυνων ουσιών στο έδαφος·
- θα επανεξετάσει μέσα στο 2007 την οδηγία για την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης (οδηγία IPPC)¹¹ για να βελτιωθεί η προστασία του εδάφους και η πρόληψη της ρύπανσης, επιδιώκοντας κυρίως εναρμόνιση της βασικής υποχρέωσης για αποτροπή κάθε κινδύνου ρύπανσης, αποκατάσταση της τοποθεσίας των εγκαταστάσεων IPPC σε μια “ικανοποιητική κατάσταση” και τακτική παρακολούθηση του εδάφους στην τοποθεσία·
- θα παρακολουθεί από κοντά κατά πόσον η ανάγκη για προστασία του εδάφους συνεκτιμάται επαρκώς στα σχέδια αγροτικής ανάπτυξης της περιόδου 2007-2013 και μετέπειτα·
- θα ελέγχει κατά πόσον συμβάλλουν στην προστασία του εδάφους οι ελάχιστες απαιτήσεις για ορθές γεωργικές και περιβαλλοντικές συνθήκες, απαιτήσεις που καθορίζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 5 και το παράρτημα IV του κανονισμού 1782/2003·
- θα εγκαινιάσει μέσα στο 2007 δραστηριότητες για την ανάπτυξη βέλτιστων πρακτικών μετριασμού των αρνητικών επιπτώσεων της στεγανοποίησης πάνω στις λειτουργίες του εδάφους·
- θα χαράζει κοινή στρατηγική για την εφαρμογή της οδηγίας πλαισίου και των άλλων πυλώνων της στρατηγικής, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, ενώ παράλληλα θα διατηρεί ανοιχτό διάλογο με τους εμπειρογνώμονες που συμμετείχαν στις διαβουλεύσεις με τους εμπλεκόμενους φορείς· θα καταστεί έτσι δυνατή η δρομολόγηση δραστηριοτήτων ώστε να βοηθηθούν τα κράτη μέλη να επεξεργαστούν τα συμφορότερα μέτρα προς επίτευξη των στόχων της στρατηγικής, πράγμα το οποίο θα συμβάλει επίσης σε βελτίωση της συνεργασίας των κρατών μελών ώστε να επιτύχουν συγκρίσιμες προσεγγίσεις για την προστασία του εδάφους·
- θα οικοδομήσει μια αξιόπιστη προσέγγιση του ζητήματος της αλληλεπίδρασης ανάμεσα στην προστασία του εδάφους και τις κλιματικές αλλαγές υπό τα πρίσματα της έρευνας, της οικονομίας και της αγροτικής ανάπτυξης, έτσι ώστε οι πολιτικές στα πεδία αυτά να υποστηρίζονται αμοιβαίως·
- θα εκτιμήσει μέσα στο 2009 ενδεχόμενες συνέργειες μεταξύ μέτρων που αποσκοπούν σε προστασία και αειφόρο χρήση του εδάφους και μέτρων που έχουν ενσωματωθεί στα σχέδια διαχείρισης ποτάμιων λεκανών δυνάμει της οδηγίας πλαισίου για τους υδάτινους πόρους·
- θα εκτιμήσει ενδεχόμενες συνέργειες μεταξύ μέτρων που αποσκοπούν σε προστασία και αειφόρο χρήση του εδάφους και μέτρων που αποσκοπούν σε προστασία των παράκτιων

¹⁰ COM(2005) 666.

¹¹ Οδηγία 96/61/EK (EE L 257 της 10.10.1996, σ. 26).

υδάτων, συμπεριλαμβανομένων όσων έχουν ενσωματωθεί στη θεματική στρατηγική για την προστασία και διαχείριση του θαλάσσιου περιβάλλοντος¹².

- θα μεριμνά για την ενσωμάτωση πτυχών της προστασίας του εδάφους στην πολιτική παραγωγής γεωργικών προϊόντων ώστε να προλαμβάνεται η ρύπανση του εδάφους·
- θα μεριμνά ώστε οι δράσεις της υπόψη στρατηγικής και οι πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται δυνάμει της σύμβασης για την καταπολέμηση της απερίμωσης, της σύμβασης για τη βιοποικιλότητα, του πρωτοκόλλου του Κυότο και της σύμβασης των Άλπεων να είναι συντονισμένες, συνεκτικές και συμπληρωματικές.

Η υπόψη στρατηγική περιλαμβάνει τα μέτρα που κρίνονται ενδεδειγμένα σε επίπεδο ΕΕ στη σημερινή φάση. Η πρόοδος προς την επίτευξη των στόχων της υπόψη στρατηγικής θα αξιολογηθεί στο πλαίσιο επανεξέτασης του έκτου προγράμματος δράσης για το περιβάλλον, όπως κριθεί σκόπιμο.

¹² Com(2005) 504.